

Slovensko društvo za filozofijo športa
in
Fakulteta za šport

KOLOKVIJ FILOZOFIJE ŠPORTA

Sreda, 20. novembra 2019, ob 16h

Ljubljana, Fakulteta za šport, Gortanova 22, predavalnica C

***** PROGRAM IN POVZETKI *****

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

SLOVENSKO DRUŠTVO ZA FILOZOFIJO ŠPORTA

<http://www.filozofija-sporta.si/>

<https://www.facebook.com/filozofija.sporta>

PROGRAM

16.00 *Uvodni pozdrav in predstavitev knjige* **Filozofski pogled v drobovje športa**

16.15 *Mojca Gubanc:* **Ženske so (v športu) enake, toda ne iste**

16.45 *Roman Vodeb:* **Prevarani Sokoli?! – ali: Cankar kot levokrilni Sokol**

17.15 *Mitja Uršič:* **O definicijah in igranju**

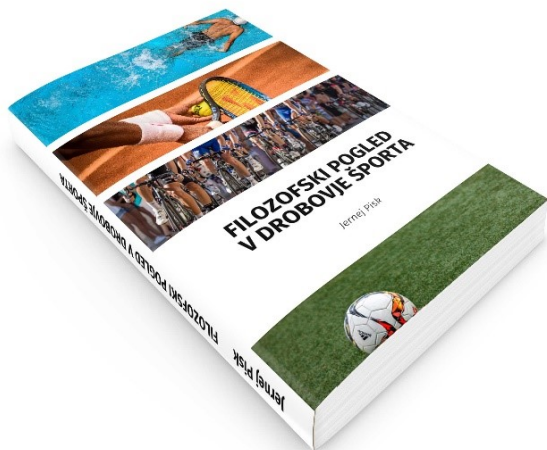
17.45 *Olga Markič:* **Kognitivni spodbujevalci - dovoljena pomoč ali doping**

18.15 *Jernej Pisk:* **Nevarnost avtentičnosti: ideal varne družbe in ekstremni športi**

18.45 *Mateja Centa in Vojko Strahovnik:* **Etika v športu in športna vzgoja: predstavitev izkušenj mednarodnega projekta**

19.15 *Zaključek*

Predstavitev knjige: FILOZOFSKI POGLED V DROBOVJE ŠPORTA

Vsebina knjige:

I. UVOD V FILOZOFSKO MIŠLJENJE ŠPORTA

1. Kaj početi s filozofijo v športu?
 2. Kako razumeti šport?
- #### II. ČLOVEK IN ŠPORT
3. Kako razumevanje človeka vpliva na razumevanje športa?
 4. Je šport res zgolj »vojna brez streljanja«?

5. Ideje, ki so Pierra de Coubertina vodile k olimpizmu

6. Kakšen šport bi si želel Platon?

7. Descartesov dualizem in kje je šport danes?

8. Vloga posnemanja in grešnih kozlov v športu

III. ETIKA ŠPORTA

9. Zakaj etika v športu?

10. Etika v športni rekreaciji

11. Vprašanje dopinga v športu

12. Delo ali talent: je šport pravičen?

13. O težavah rekordnih športov

14. Vpliv tehnologije na šport

15. Sokratski šport ali zakaj lahko v športu bolje spoznamo sebe?

16. Šport kot vaja v zmernosti

17. Tradicionalne značilnosti športa pred izzivi sodobnosti

IV. PRIVLAČNOST ŠPORTA

18. So športniki lahko naši superjunaki?

19. Privlačnost občutka svobode v športu

20. V čem je smisel nevarnih športov?

21. Ljubezen v športu

V. RELIGIOZNOST ŠPORTA

22. Je šport sekularna religija?

23. Vpliv religije na šport

POVZETKI REFERATOV

Mojca Gubanc: **Ženske so (v športu) enake, toda ne iste.***

V letošnjem kolokviju se lotevam večnih delim, ali ženske sodijo na velika športna tekmovanja, kako kakovostni so njihovi športni dosežki in ali je tekmovanje žensk v vrhunskem športu sploh zanimivo za gledalce in medije?

V prispevku govorim tudi o večstoletnem kulturnem boju žensk in premagovanju predsodkov, da ženske niso le za v kuhinjo. Večja družbena angažiranost žensk je sčasoma prinesla tudi njihovo pojavnost v športu, kjer pa boj za emancipacijo žensk še zdaleč ni končan.

*(Mary Wollstonecraft)

Mag. Roman Vodeb: **Prevarani Sokoli?! – ali: Cankar kot levokrilni Sokol**

Kot nekdanji telovadec sem z zanimanjem prebral knjigo *Prevarani sokoli*, avtorjev Ivana Čuka in Aleksa Lea Vesta. Razočarala in celo prizadela me je – predvsem zato, ker sta si avtorja vzela pravico, ki si jo kompetentni zgodovinarji načeloma ne vzamejo, in določene tako rekoč častne dogodke označila za sprevržene. Dejstvu, da se je socialistična revolucija, ki se je med NOB kronala z uvedbo enopartijskega sistema, t. i. realsocializma, izkazala kot nesmotrna, nekako ne moremo oporekati. Socializem kot družbenoekonomska ureditev se res ni izšel, s čemer se kakšen Slavoj Žižek sicer ne bi strinjal. Moje mnenje pa je vendarle kritično do socializma, ki se je – resnici na ljubo – sprevrgel v totalitarizem. Izkazalo se je, da je kapitalizem vendarle edina doslej znana družbenoekonomska ureditev, ki relativno dobro funkcionira v praksi, kljub temu, da ima svoje zdrse. In natančno na to, da je kapitalizem zadnja družbeno-ekonomska ureditev, ki funkcionira in jo možka duševnost še tolerira, je opozoril že Freud, ki je pikro dodal, da je boljševizem (s svojo oktobrsko revolucijo) obsojen na propad. Neenakost sicer res predstavlja jedro kapitalizma, vendar drugače očitno ne gre. Avtorja knjige *Prevarani sokoli* pa trdita, da je bilo sokolstvo, ki je dokaj množično prestopilo k OF, prevarano. Prevarala ga naj bi aktivistična trojica Rus-Polič-Lubej. Prvi predsednik OF (ki se je sprva imenovalo PIF – Protiimperialistična fronta), je bil sokol (pravnik-sodnik) Josip Rus.

Mitja Uršič: **O definicijah in igranju**

Ustavili se bomo ob dveh ugotovitvah, do katerih se dokoplje Bernard Herbert Suits v knjigi *Muren: igre, življenje in utopija*. Najprej bomo razvili Suitsov argument, ki, v nasprotju z mnogimi filozofskimi tokovi 20. stoletja, zagovarja, da je definicijsko mišljenje smiselno početje, s čimer se avtor dejansko postavi v bran razuma. Nato pa bom na kratko začrtal še njegovo definicijo igranja (*play*), ki se razlikuje od igre (*game*) oz. igranja igre, kar ni čisto jasno na prvi pogled, saj, kakor pravi sam avtor, so se mnogi avtorji ujeli v past, da so ti dve zamisli enačili. Na koncu se dotaknemo tudi utopičnega vidika, ki predstavlja neke vrste razodetje – ali metafiziko prostega časa – v sami knjigi, Suits pa se ga tu in tam dotakne v esejističnih replikah, ki so pridane osrednjemu besedilu knjige, ki bo v slovenskem prevodu avtorja prispevka kmalu ugleda luč sveta.

Prof. dr. Olga Markič: **Kognitivni spodbujevalci - dovoljena pomoč ali doping**

Raziskovanje na področju nevroznanosti in umetne inteligence je privedlo do vrste novih kognitivnih tehnologij, ki spodbujajo/krepijo človekove kognitivne sposobnosti. Mednje sodijo tako farmakološka sredstva (nootropiki, "pametne tablete") kot tudi različne oblike stimulacije možganov (TMS, tCS, tDCS). Med znanstveniki in filozofi potekajo diskusije o moralni dopustnosti uporabe teh sredstev, kadar gre predvsem za spodbujanje kognitivnih sposobnosti, ne pa za uporabo v terapevtske namene. V prispevku se bom osredotočila predvsem na tehnike stimuliranja živčnega sistema kot možnih spodbujevalcev pri športnikih. Izhajala bom iz pogleda, ki *a priori* ne zavrača kognitivnega spodbujanja v vsakdanjem življenju in v športu ter pušča prostor za bolj natančno vsebinsko diskusijo. V razpravi bom skušala osvetliti, kdaj bi lahko na uporabo teh tehnologij gledali kot na sprejemljiv način izboljševanja in kdaj kot na goljufanje, ki je v nasprotju s športnim etosom.

Dr. Jernej Pisk: **Nevarnost avtentičnosti: ideal varne družbe in ekstremni športi**

V zadnjem desetletju je mogoče zaznati porast zanimanja za tako imenovane ekstremne (adrenalinske, avanturistične, nevarne) športe. Obenem so te športne dejavnosti začele zanimati tudi raziskovalce športa: filozofe, sociologe in psihologe. Fenomen je podan, vprašanje pa je, kako pristopiti k njemu, ga razumeti in pojasniti. V prispevku se bomo posvetili razmisleku o vrednosti ekstremnih športov. Če se zdi, da sodobna družba od njih nima drugega kot nepotrebno rušenje ustaljenega reda in varnosti, pa je vse drugače glede tistih, ki to prakticirajo. Eden od osnovnih konceptov, ki se ob tem pojavi, je vprašanje avtentičnosti bivanja. V sodobni družbi, ki posameznika pogosto sili, da uniformno sledi postavljenim družbenim normam »urejenosti« in »pravilnosti«, se izhod v poseben prostor in čas ne izkaže le kot upor proti družbi, pač pa kot osvoboditev, poživitev in uresničitev avtentičnosti lastnega bivanja.

Asist. dr. Mateja Centa in izr. prof. dr. Vojko Strahovnik: **Etika v športu in športna vzgoja: predstavitev izkušenj mednarodnega projekta**

Sodobni šport odpira vedno več etičnih dilem in izzivov, ki terjajo celosten in temeljit premislek. Hkrati so športna tekmovanja že od samih začetkov vsebovala tudi izjemno poudarjeno etično razsežnost. Srečujemo tudi vse več pobud v smeri iskanja (novih) načinov, kako etiko športa vplesti v pedagoški proces. V okviru prispevka bo predstavljen mednarodni projekt s področja etike športa v srednjih šolah ter njegovi rezultati. V projektu so sodelovale organizacije iz Slovenije, Italije, Nemčije in Hrvaške, pri čemer pa so imeli dejavno vlogo tako raziskovalci s tega področja in športni pedagogi kakor tudi sami dijaki in dijakinje, ki so razvili predloge športnih dejavnosti ter drugih spremljajočih učnih dejavnosti, ki odpirajo pomembne teme s področja etike športa (*fair play* oz. športnost, vrline in značaj v športu, enakost med spoloma, preprečevanje rasizma). Predstavljeni bodo tudi rezultati analize kurikulumov (tako za srednje šole kot tudi za študijske poti športnih pedagogov), hkrati pa tudi neposredne izkušnje in odzivi iz pedagoške prakse.